

Sygn. akt IX U 26/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 lutego 2019 r.

Sąd Okręgowy _____ w Gliwicach Wydział IX

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku

w składzie:

Przewodniczący:	SSR del. Renata Stańczak
Protokolant:	Gabriela Jokiel

przy udziale ./.

po rozpoznaniu w dniu 26 lutego 2019 r. w Rybniku

sprawy z odwołania W. B. (W. B.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o ponowne ustalenie wysokości emerytury

na skutek odwołania W. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 12 grudnia 2016 r. nr (...)

oddala odwołanie.

Sędzia

Sygn. akt IX U 26/17

UZASADNIENIE

Decyzją z 12 grudnia 2016r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R., na podstawie art.110a ustawy z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, odmówił ubezpieczonemu, W. B. (B.), prawa do ponownego ustalenia wysokości emerytury ubezpieczonego, gdyż nowoustalony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru, ustalony z 20 lat, nie jest wyższy niż 250%. Organ rentowy wskazał, że do obliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru przyjął kwoty minimalnego wynagrodzenia za okres od 01.01.1968r. do 31.12.1979r., za który ubezpieczony nie udokumentował wynagrodzenia.

Ubezpieczony wniósł odwołanie od decyzji domagając się przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego na okoliczność uzyskiwanych przez ubezpieczonego wynagrodzeń w latach 1968-1979 oraz dopuszczenie dowodu z książeczki ubezpieczeniowej w zakresie wynagrodzeń z lat 1966-1967.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie z przyczyn jak w zaskarżonej decyzji. Odnosząc się do treści odwołania organ rentowy wskazał, że za lata 1966-1967 przyjął wynagrodzenie wykazane w legitymacji ubezpieczeniowej.

Rozpoznając sprawę Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczonemu, urodzonemu (...), przysługuje prawo do emerytury górniczej od 15 marca 1991r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury, wyliczony na podstawie wynagrodzenia z lat 1985-1987, wyniósł 321,91% i został ograniczony do 250%.

Po przyznaniu prawa do świadczenia ubezpieczony pozostawał w zatrudnieniu do 25.06.1991r.

Ubezpieczony (...). złożył wniosek o przeliczenie podstawy wymiaru świadczenia od zarobków uzyskanych w całości lub w części po przyznaniu świadczenia według wariantu najkorzystniejszego na podstawie 110a ustawy z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach... Do wniosku dołączył kserokopię legitymacji ubezpieczeniowej, w której są wskazane zarobki za lata 1966-1967 oraz dołączono zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu Rp-7wystawione przez (...) S.A. 09.09.2015r. za lata 1980-1991.

W rozpoznaniu wniosku organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję omówioną na wstępie.

(dowód: akta organu rentowego).

Ubezpieczony w okresie od 01.09.1961r. do 15.01.1966r. zatrudniony był w P. E. w C. najpierw jako uczeń zawodu elektromonter, a następnie od września 1964r. na stanowisku elektromontera.

Przedsiębiorstwo zajmowało się pracami energoelektrycznymi na potrzeby kopalń - elektryfikacje na chodnikach kopalni. Ubezpieczony pracował przez dwa lata na KWK (...). To była praca dołowa. Wynagrodzenie było uzależnione od ilości wykonywanej pracy. Ubezpieczony nie był uprawniony do deputatu węglowego. Nie pracował w niedziele.

(dowód: akta osobowe ubezpieczonego, zeznania ubezpieczonego złożone na rozprawie 05.06.2018r., czas nagrania protokołu elektronicznego 00:11:25 – 00:26:32).

Następnie ubezpieczony zatrudniony był w KWK (...) w K. od 26.01.1966r. do 25.06.1991r. kolejno na stanowiskach: od 26.01.1966r. do 30.04.1967r. – młodszego elektryka pod ziemią, od 01.05.1967r. do 31.05.1969r. – elektromontera pod ziemią, od 01.06.1969r. do 31.12.1978r. – elektryka pod ziemią i od 01.01.1979r. do 25.06.1991r. – elektromechanika pod ziemią.

Ubezpieczony w latach 1968- 1979r. opracował jako elektryk przodowy na ścianach. Pracował w oddziale górniczym, gdzie był wydobywany węgiel za pomocą kombajnu. Praca ubezpieczonego polegała na obsłudze wszystkich urządzeń elektrycznych - na usuwaniu awarii tych urządzeń powstałych w czasie pracy oddziału. Ubezpieczony pracował w systemie zmianowym. Pracował też w niedziele.

Miał VIII grupę zaszeregowania, która została podwyższona do IX w 1975r. W praktyce dniówka była wyliczana według postępu robót - jeżeli rębacz miał określona kwotę za pracę w danym miesiącu, to ubezpieczony otrzymywał z tego 85%. Ubezpieczony nadto otrzymywał premie uznaniowe w zależności od postępu robót. Uprawniony był też do świadczeń z Karty Górnika, 13-tki i 14-tki. Dostawał dodatek pyłowy. Nie był członkiem drużyny ratowniczej. Uprawniony był do deputatu węglowego. Ożenił się 06.06.1970r.

(dowód: akta osobowe ubezpieczonego, zeznania ubezpieczonego złożone na rozprawie 20.04.2017r., czas nagrania protokołu elektronicznego 00:05:09 – 00:20:28).

Najkorzystniejsze wynagrodzenie w 20 wybranych latach ubezpieczony uzyskał w latach 1969 -1972, 1975-1976, 1978-1991, po odtworzeniu wynagrodzeń z lat 1961r.-1979, przy przyjęciu, że ubezpieczony w tym okresie

otrzymywał wynagrodzenie powszechnie obowiązujące w górnictwie, z uwzględnieniem dokumentacji zawartej w aktach osobowych ubezpieczonego, uregulowań płacowych obowiązujących w górnictwie oraz przy przyjęciu, że ubezpieczony, oprócz wynagrodzenia zasadniczego otrzymywał wynagrodzenie z Karty Górnika w podwójnej wysokości, pełny deputat węglowy. Przy odtwarzaniu wysokości wynagrodzenia za lata jw. biegły uwzględnił także dodatki za II i III zmianę, dodatek pyłowy oraz wynagrodzenie za prace w 3 niedziele w miesiącu.

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyliczony z powyżej wskazanych lat jest niższy niż 250% i wynosi 227,00%.

Natomiast wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyliczony z pominięciem, przy odtwarzaniu wynagrodzeń składników, których otrzymywanie i wysokość nie wynikają z dokumentacji osobowej ubezpieczonego, tj. dodatku pyłowego, dodatkowej Karty Górnika, wynagrodzenia za 3 niedziele w miesiącu, wyniesie 214,46%.

(dowód: opinia biegłego sądowego z zakresu emerytur i rent K. S. k. 40-48 a.s. wraz z opinią uzupełniającą k. 101-105 a.s.).

Mając na uwadze powyższe ustalenia Sąd zważył, co następuje:

W ocenie Sądu odwołanie ubezpieczonego nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 110 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz.U. 2018r., poz.1270 ze zm.) wysokość emerytury lub renty oblicza się ponownie od podstawy wymiaru ustalonej w sposób określony w art. 15,

z uwzględnieniem ust. 3, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego przypadającą w całości lub w części po przyznaniu świadczenia, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego (ust.1).

2. Warunek posiadania wyższego wskaźnika wysokości podstawy wymiaru nie jest wymagany od emeryta lub rencisty, który od dnia ustalenia prawa do świadczenia do dnia zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie świadczenia, w myśl ust. 1, nie pobrał świadczenia wskutek zawieszenia prawa do emerytury lub renty lub okres wymagany do ustalenia podstawy przypada w całości po przyznaniu prawa do świadczenia, a wskaźnik wysokości podstawy wynosi co najmniej 130%.

3.Okres ostatnich 20 lat kalendarzowych, o których mowa w art. 15 ust. 1, obejmuje okres przypadający bezpośrednio przed rokiem, w którym zgłoszono wniosek o ponowne ustalenie wysokości świadczenia.

Jednocześnie jak wynika z treści art. 110a ust.1 ustawy emerytalnej wysokość emerytury oblicza się ponownie od podstawy wymiaru ustalonej w sposób określony w art. 15,

z uwzględnieniem art. 110 ust. 3, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego przypadającą w całości lub w części po przyznaniu świadczenia, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru przed zastosowaniem ograniczenia, o którym mowa w art. 15 ust. 5, jest wyższy niż 250%.

2. Ustalenie wysokości emerytury zgodnie z ust. 1 może nastąpić tylko raz.

Przepis art. 110a ust.1 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych daje możliwość jednorazowego przeliczenia wysokości emerytury bez względu na to czy emerytura była zawieszona czy nie, jeśli wskaźnik przekracza 250%,
a wskazano podstawę wymiaru składek przypadających po przyznaniu prawa do emerytury.

Jak wykazało przeprowadzone postępowanie dowodowe ubezpieczony nie spełnia warunków umożliwiających przeliczenie emerytury na podstawie art.110a ustawy emerytalnej.

Powyższe wynika jednoznacznie z opinii powołanego biegłego sądowego, na której Sąd ostatecznie oparł się rozstrzygając sprawę. Biegły, na podstawie posiadanej dokumentacji, przy uwzględnieniu obowiązujących w górnictwie przepisów płacowych, odtworzył wynagrodzenie ubezpieczonego za okres od 1961r. do 1979r. i wyliczył wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia, który jest niższy niż 250%.

Wskazać należy, że wskaźnik ten jest niższy niż 250% nawet po uwzględnieniu przez biegłego, przy odtwarzaniu wysokości wynagrodzenia za lata sporne, składników wynagrodzenia, których otrzymywanie nie wynikało z zachowanej dokumentacji pracowniczej, tj. składników takich jak: dodatki za II i III zmianę, dodatek pyłowy oraz wynagrodzenie za prace w 3 niedziele w miesiącu.

Niewątpliwie przy odtwarzaniu zarobków nie można uwzględniać takich składników wynagrodzenia jak dodatek za pracę w warunkach szkodliwych, niebezpiecznych, dodatek za prace w niedzielę i święta, dodatek za prace w godzinach nocnych i na II zmianę, w sytuacji, gdy nie zachowała się ewidencja czasu pracy (wyr. Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 22.05.2018r., sygn. akt III AUa 175/18).

Podkreślić należy, że nie można wysokości zarobków, stanowiących podstawę do wyliczenia składek na ubezpieczenie społeczne ustalać w sposób hipotetyczny, oparty jedynie na domniemaniu. Przepisy z zakresu ubezpieczeń społecznych są bowiem normami bezwzględnie obowiązującymi i nie zawierają unormowań pozwalających na ustalenie wysokości wynagrodzenia w sposób przybliżony lub prawdopodobny. Przy obliczaniu wysokości podstawy emerytury, bierze się zatem pod uwagę dokładnie ustaloną wartość - wysokość uzyskiwanego w określonym czasie wynagrodzenia. Tym samym, w sprawie o ustalenie podstawy wymiaru składki, należy dokładnie określić wysokość wszystkich składników wynagrodzenia, które mają być uwzględnione – wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 22.09.2015r. III AUa 370/14 (LEX nr 1927664).

W tej sytuacji Sąd oddalił wniosek ubezpieczonego o dopuszczenie dowodu z opinii uzupełniającej biegłego celem porównawczego odtworzenia wynagrodzenia, tj. w oparciu o wynagrodzenia współpracowników ubezpieczonego (po uprzednim zwróceniu się o dokumentację w tym zakresie).

Nie ma możliwości wyliczenia wysokości wynagrodzenia, a co za tym idzie - wysokości składek na ubezpieczenie społeczne oraz wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury w oparciu o wyliczenia hipotetyczne, uśrednione, wynikające z porównania do wynagrodzenia innych pracowników. Uśrednione obliczenie wysokości wynagrodzenia - oparte na wynagrodzeniu otrzymanym przez innych pracowników - nie może oddać indywidualnych cech właściwych dla danego stosunku pracy. Obliczenie wysokości wynagrodzenia musi być oparte na dokumentacji, z której wynikają określone kwoty wynagrodzenia. Kwestia pobieranego wynagrodzenia musi zostać zatem udowodniona w sposób bezwzględny. Tylko dokumentacja stanowi precyzyjny dowód

w zakresie wysokości wynagrodzenia w postępowaniu sądowym. Na podstawie innych dowodów nie jest możliwe dokładne określenie kwoty wynagrodzenia, a co zatem idzie - ustalenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury - wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 31.03.2015r. III AUa 1807/14 (LEX nr 1814849).

Sąd Najwyższy w wyroku z 18 grudnia 1997r. (sygn. II UK 418/97, OSNP z 1998/22/661) stwierdził, że „w postępowaniu w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych sąd nie jest obowiązany do poszukiwania dokumentów zatrudnieniowo-płacowych, o które nie zadbała osoba dochodząca świadczenia ubezpieczeniowego”. Ten kto się stara udokumentować wyższe świadczenie musi gromadzić dokumenty, wpisy w legitymacji ubezpieczeniowej, żeby udowodnić wysokość podstawy wymiaru świadczenia (tak również Sąd Apelacyjny w Katowicach w uzasadnieniu wyroku z 14 czerwca 2018r. w sprawie IIIAUa 1903/17).

Mając powyższe na uwadze Sąd kierując się powołanymi przepisami, z mocy art.477¹⁴ §1 kpc oddalił odwołanie nie znajdując podstaw do jego uwzględnienia.

SSR del. Renata Stańczak